

Fighting wildlife crime in Greece: positive results of a never ending battle

Victoria Saravia

Egyptian vulture New LIFE HOS Scientific coordinator

"International Perspectives on Preventing Wild Life Crime"
Athens 23-25 November 2018

BirdLife Greece's committed to the fight against wildlife crime

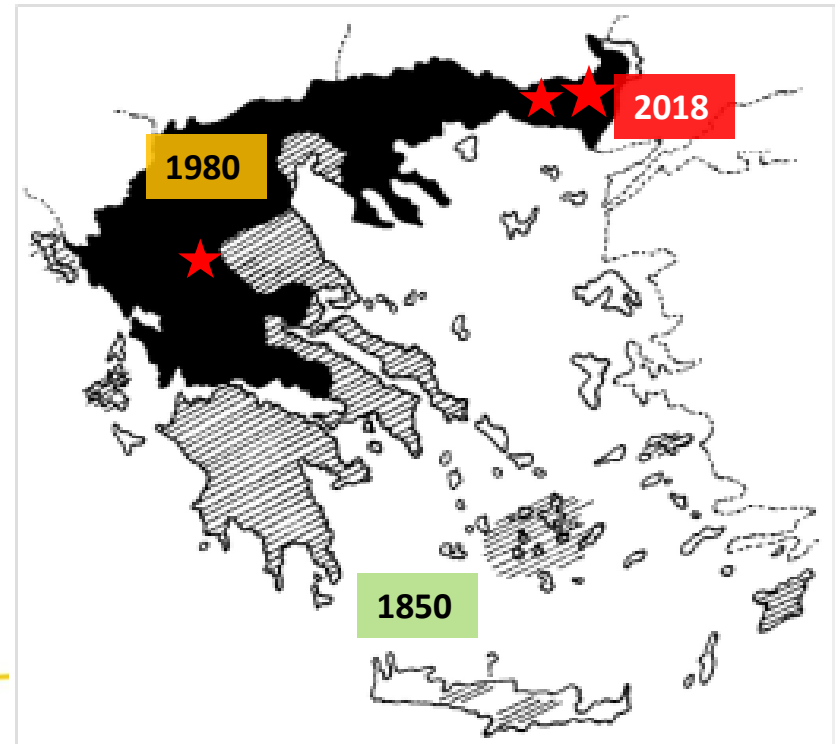
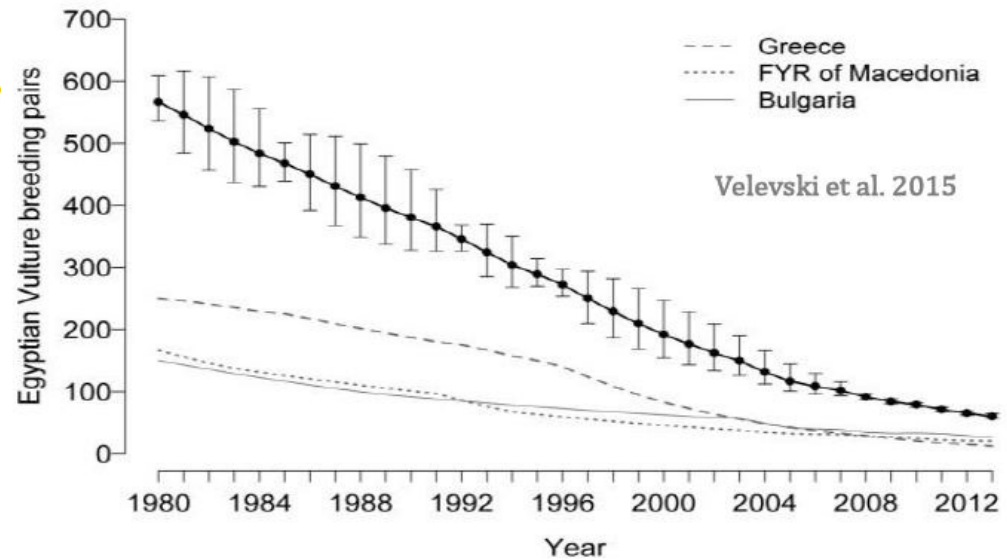
Long list of projects dealing with wildlife crime:

- ✓ LIFE project “The return of the Neophron”
- ✓ LIFE project “New Life for the Egyptian Vulture”
- ✓ LIFE project “Safeguarding the Lesser White-fronted Goose”
- ✓ LIFE project “Safe heaven for wild birds”
- ✓ Safe Flyways - stop illegal bird killing in the Mediterranean
- ✓ Balkan Antipoisoning Project
- ✓ ...

Egyptian vulture: then and now

80% decline in the Balkans over the last 30 years

Long list of threats...

Due to “normal” human activities:

- Habitat loss & degradation
- Reduced food availability
- Human disturbance
- Electrocution and collision

Due to wildlife crime:

- Poison
- Direct persecution
- Illegal trade for collectors (taxidermy & eggs)
- Illegal trade for belief-based practices (Africa)

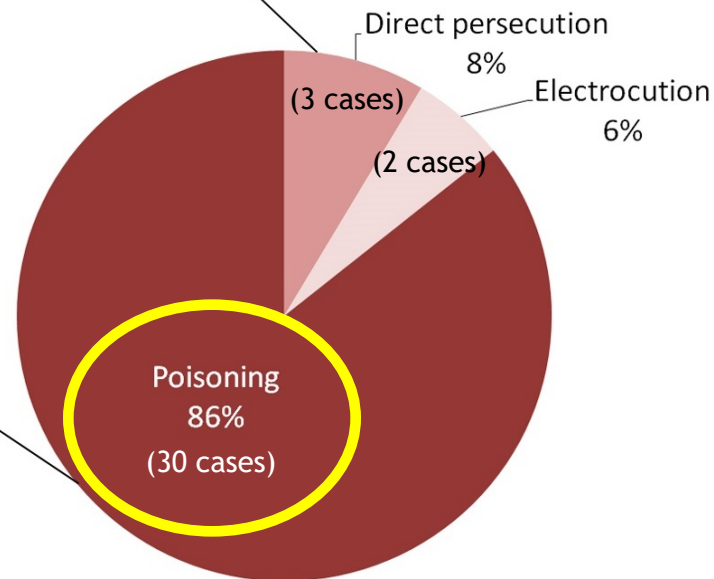
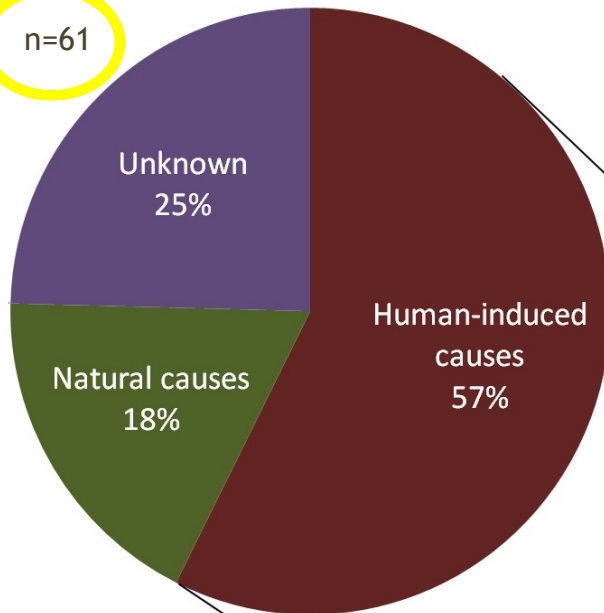

Causes of EV known mortality cases (1997-2015) in GR & BG

LIFE16 NAT/BG/00874

n=61

The story of Lazaros

LIFE16 NAT/BG/00874

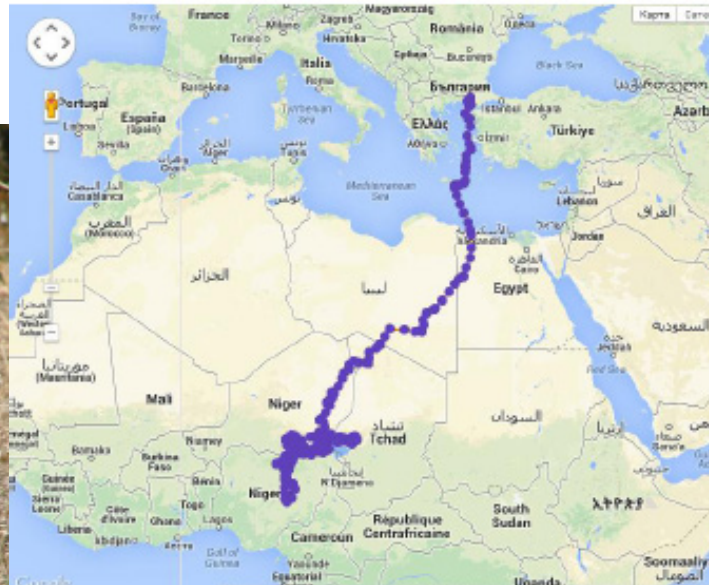

The story of **Paschalis**

LIFE16 NAT/BG/00874

Such big problems... **what** can **NGOs** do?

✓ LIFE+ “The Return of the Neophron”

- ✓ 2011 -2016
- ✓ 4 NGOs from 3 countries working in Bulgaria & Greece
- ✓ 2.500.000€

✓ LIFE “Egyptian vulture New LIFE”

- ✓ 2017 -2022
- ✓ 10 NGOs working in 14 countries in the Balkans (Bulgaria, Greece, FYROM, Albania), Middle East (Turkey, Syria, Lebanon & Egypt) and Africa (Ethiopia, Chad, Nigeria & Niger)
- ✓ 5.850.000€

Actions against wildlife crime: Preventive

- ✓ Aim: hinder nest robbing and direct persecution at nests
- ✓ Action: Nest guarding
  - ✓ Direct guarding with wardens
  - ✓ Guarding with CCTV cameras and trap cameras
  - ✓ Approx. 50% of nests guarded

Actions against wildlife crime: Preventive

- ✓ Aim: reduce drivers behind the use of poison baits among livestock breeders.
- ✓ Action: test methods to reduce wildlife conflict due to predation of livestock
  - ✓ Distribution of local races of sheepdogs and creation of network of breeders
  - ✓ Veterinary care of sheepdogs
  - ✓ Testing of alternative methods such as fladries and light systems

Actions against wildlife crime: enforcement

- ✓ Aim: detect poison events, help identify perpetrators and remove poison from the environment
- ✓ Action: creation and operation of two antipoison dog units
  - ✓ Two antipoison dog units working for four years now in Meteora & Thrace
  - ✓ > 300 patrols = 146 poisoned animals & 146 poison baits found
  - ✓ Biodiversity not the only victim, most losses among working dogs
  - ✓ Intensive use of banned pesticides revealed

Actions against wildlife crime: Advocacy & policy

- ✓ Aim: Lobbying national and local authorities to promote proposals & institutional changes to address the problem of poison baits.
- ✓ Action: operation of a National Antipoison Task Force
  - ✓ Management of a National DB recording poisoning events
  - ✓ Drafting of National Strategy against illegal use of poison baits
  - ✓ Proposal of changes needed in legal framework regulating illegal use of poison baits
  - ✓ Direct collaboration with relevant Ministries

Actions against wildlife crime: Advocacy & policy

- ✓ Aim: better management of poison events at national and local level
- ✓ Action: endorsement of SAP and Local Antipoison Action Plans
- ✓ Endorsement of actions plans setting action protocols and distributing responsibilities among national and local authorities

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

25 Οκτωβρίου 2017

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3760

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθ. οικ. 43236/1053

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τον Ασπροπάρη (Neophron percnopterus) στην Ελλάδα.

ΟΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. α. Τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 10 και της παρ. 2 α του άρθρου 20 και του αρθ. 23 παρ. 1 και 2 του ν. 3937/2011 (Α' 60) «Διάρθρωση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις».

β. Τις διατάξεις του άρθρου 77 του ν. 4270/2014 (Α'143) «Άρχις δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας-δημόσιο λογιστικό».

2. Το άρθρο 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα που κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο του π.δ. 63/2005 (Α' 98).

3. Τις διατάξεις του π.δ. 70/2015 «Ανασάσταση των Υπουργείων Πολιτισμού και Αθλητισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Ανασάσταση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου και μετονομασία του σε Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Μετονομασία του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων σε Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού σε Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του Υπουργείου Παραγωγικής Αναταξιοποίησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας» (Α' 114).

4. Τις διατάξεις του π.δ. 80/2016 «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες» (Α' 145).

5. Την υπ' αριθμ. Υ288/10.10.2015 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών Γεώργιο Χουλιαράκη» (Β' 2168).

6. Την υπ' αριθμ. Υ198/16.11.2016 Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Σωκράτη Φαμέλλο (Β' 3227).

7. Την με α.π. οικ. 19281/648/13.4.2017 σχετική εισήγηση της Διεύθυνσης Βιοποικιλότητας και Προστατευόμενων Περιοχών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

8. Την με α.π. οικ. 19281/648/13.4.2017 σχετική εισήγηση του Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

9. Το πρόγραμμα LIFE+ «Επένδυση μέτρα για την εξασφάλιση της επιβίωσης του Ασπροπάρη (Neophron percnopterus) στη Βουλγαρία και την Ελλάδα» (LIFE10 NAT/BG/000152), που υλοποιείται με τη συνεισφορά του χρηματοδοτικού μέσου LIFE+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της συγχρηματοδότησης του Ιδρύματος Α.Γ. Λεβέντη και ιδίων και συμπράξεων της μελέτης «Ασπροπάρη: Η κατάσταση του είδους στην Ελλάδα» που εκπονήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος LIFE10 NAT/BG/000152 καθώς και τα σχετικά παραδοτέα του έργου που περιλάμβανε το πρώτο σχέδιο του Εθνικού Σχεδίου Δράσης.

10. Την με α.π. οικ. 3319/104/23.1.2017 διαβίβαση του σχεδίου της παρούσας απόφασης στην επιτροπή Φύση 2000 και την από 3.2.2017 διατύπωση σύμφωνης γνώμης επί του εν λόγω σχεδίου της επιτροπής Φύση.

11. Τα σχόλια και απόψεις που υποβλήθηκαν κατά την περίοδο δημόσιας διαβούλευσης, από 23.1.2017 έως τις 23.2.2017, του σχεδίου της παρούσας απόφασης.

12. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του Πρώτου Ταμείου που εκτιμάται στις 623.000 € (ΚΑΕ 2269,2279,9899). Ετη: 2017 25000€, 2018 125000 €, 2019 125000 €, 2020 125000 €, 2021 125000 €, 2022 98000 € αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Εγκρίνεται το Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΕΣΔ) για τον Ασπροπάρη (Neophron percnopterus) σύμφωνα με τα ειδικά καθήκοντα στην παρούσα απόφαση.

Άρθρο 2

Σκοπός-Στόχοι

Σκοπός του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για τον Ασπροπάρη, είναι η ανάσχεση της απότομης μείωσης του πληθυσμού του είδους και η αποτροπή της εξαφάνισής του Ασπροπάρη στην Ελλάδα.

Στόχος του ΕΣΔ είναι η λήψη μέτρων για την ανάσχεση της μείωσης και την σταθεροποίηση του αναπαραγωγικού πληθυσμού του Ασπροπάρη, καθώς και η βελτι-

45059

Ασπροπάρης

(*Neophron percnopterus*, Linnaeus 1758)

Η κατάσταση του είδους στην Ελλάδα

Σεπτέμβριος 2015

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

3 Σεπτεμβρίου 2018

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3798

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 168599/7.495

Τοπικό Σχέδιο Δράσης για την καταπολέμηση της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων.

ΟΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν.δ. 86/1969 «Περί Δασικού Κώδικα «ΕΛ»» (ΦΕΚ Α' 7) όπως τροποποιήθηκε με το ν.δ. 996/1971 και το ν. 177/1975.

2. Τις διατάξεις του 998/1979 «Περί προστασίας δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας» (ΦΕΚ Α' 298) ιδίως το άρθρο 5 αυτοί, καθώς και το άρθρο 78 παρ. 14 αυτοί, όπως τροποποιήθηκαν και κατέληξε.

3. Τις διατάξεις του ν. 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (ΦΕΚ Α' 160) όπως τροποποιήθηκαν, συμπληρώθηκαν και κατέληξε.

4. Τις διατάξεις του ν. 1845/1989 «Περί δασοπροστασίας» (ΦΕΚ Α' 102).

5. Τις διατάξεις του ν. 3208/2003 «Προστασία των δασικών οικοσυστημάτων, κατάρτιση δασοκόλων, ρύθμιση εμπρηστικών δασοκομικών επί δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 303).

6. Τις διατάξεις του ν. 4280/2014 (ΦΕΚ Α' 159) «Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική εκμετάλλευση - βιώσιμη ανάπτυξη οικισμών. Ρυθμίσεις δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις».

7. Τις διατάξεις του ν. 2055/1992 «Κύρωση Σύμβασης διεθνούς Έμπορου ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που κινδυνεύουν να εξαφανισθούν, με τα Παραρτήματα Ι και ΙΙ αυτής» (ΦΕΚ Α' 105).

8. Τις διατάξεις του ν. 1335/1983 «Κύρωση Σύμβασης της Βέρνης για τη προστασία της άγριας ζωής και του φυσικού Περιβάλλοντος της Ευρώπης» (ΦΕΚ Α' 32).

9. Το ν. 3937/2011 (ΦΕΚ Α' 60) «Διάρθρωση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις».

10. Τις διατάξεις της Οδηγίας 92/43 για την «Προστασία Οικολογικών και άλλων».

11. Τις διατάξεις του ν. 2204/1994 «Κύρωση Σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα» (ΦΕΚ Α' 59).

12. Την αριθμ. 33318/3028/98 (ΦΕΚ 1289 Β'/28-12-1998)

κοινή απόφαση «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ινδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» ιδίως το άρθρο 6 παρ. (ι) αυτής.

13. Το άρθρο 5 παρ. (ε) της κοινής υπουργικής απόφασης ΝΠ 37338/1807/Ε103/1.9.2010 «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων - ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ "Περί διατήρησης των αγρίων πτηνών" του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως διακοσμήθηκε με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ (ΦΕΚ Β' 1459/6.9.2010).

14. Το άρθρο 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα που κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ Α' 98).

15. Τον ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α' 87) «Νέα αρμοστήματα της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» και τα σχετικά προεδρικά διατάγματα των οργάνων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της Χώρας, όπως ισχύουν.

16. Την απόφαση του Πρωθυπουργού 2876/7.10.2009 «Αλλαγή τίτλου Υπουργείου» (ΦΕΚ Β' 2234).

17. Το π.δ. 189/2009 (ΦΕΚ Α' 221) «Καθορισμός και ανακατανομή αρμοδιοτήτων των Υπουργείων, όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 24/2010 (ΦΕΚ Α' 56) και κατέληξε.

18. Το π.δ. 24/2015 (ΦΕΚ Α' 20) περί «Επίστασης και μετονομασίας Υπουργείων, μεταφορά της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

19. Το π.δ. 70/2015 «Ανασάσταση των Υπουργείων ... και του Υπουργείου Παραγωγικής Αναταξιοποίησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας» (Α' 114).

20. Το π.δ. 125/2016 (ΦΕΚ Α' 210) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».

21. Το π.δ. 132/2017 (ΦΕΚ Α' 160) «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας» (ΝΤΕΠ).

22. Την αριθμ. Υ198/17-11-2016 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Σωκράτη Φαμέλλο» (Β' 3722).

23. Τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τις ενημερωτικές συναντήσεις για το πρόβλημα της χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων, που πραγματοποιήθηκαν

Actions against wildlife crime: Awareness raising & capacity building

- ✓ Aim: increase of awareness among local communities to hinder illegal use of poison baits.
- ✓ Action: creation of network of local stakeholders against poison
  - ✓ Network of over 170 land users and public bodies joining the network and still growing
  - ✓ Distribution of tools to hinder drivers behind the use of poison (electric fences, sheepdogs, etc)
  - ✓ Distribution of tools among relevant authorities to help manage poison events (antipoison kits, freezers, GPS)

Actions against wildlife crime: Awareness raising & capacity building

- ✓ Aim: increase capacity among relevant authorities to better fight illegal use of poison baits and bird crime.
- ✓ Action: informative & training seminars on poison bait management for law enforcement officers
  - ✓ Over 450 staff members of the Forestry and Vet Services, Police and Game Guards have followed seminars on wildlife poisoning.
  - ✓ Over 270 staff members of Greek Customs and Forestry Service have followed seminars on wildlife trafficking (particularly bird and egg robbing)
  - ✓ One Greek Custom officer was trained in UK on bird crime issues

Actions against wildlife crime: Awareness raising & capacity building

- ✓ Aim: increase awareness among children and to reach parents.
- ✓ Action: environmental activities in schools and local communities
  - ✓ Creation of an environmental education kit focusing on wildlife poisoning.
  - ✓ Adoption of Egyptian vulture nests by schools.
  - ✓ Active involvement of kids in the fight against poison.

Actions against wildlife crime: Awareness raising & capacity building

- ✓ Aim: increase awareness among local communities.
- ✓ Action: production of printed and audiovisual material informing about the impact of the use of poison baits.

Actions against wildlife crime by our partner BSPB in Bulgaria

- ✓ Creation of a Handbook on Bird Crime for Custom officers (translated for use in Greece, Albania & FYROM)
- ✓ Increased capacity of Customs, Police & Prosecutors
- ✓ Creation of an anti-bird crime network involving NGOs, Police, MoEnv & Association of Prosecutors
- ✓ Increased communication & media interest on the matter
- ✓ Prosecutions! (High profile case: Mr. Ross)

Actions against wildlife crime by our partners in Middle East & Africa

- ✓ Campaign against direct persecution
- ✓ Awareness campaigns against the use of vultures in belief-based practices
- ✓ Capacity building of law enforcement bodies
- ✓ Alternative methods to decrease stray dog populations in Ethiopia
- ✓ Development of an app to record wildlife crime cases

Safeguarding the LWfG LIFE project

- ✓ 2011 - 2017
- ✓ 8 partners from 4 countries
- ✓ 2.300.000€

- ✓ Europe's most threatened waterbird
- ✓ **Illegal killing / overharvesting** No 1 threat internationally

Safeguarding the LWfG LIFE project

SMART PATROL SYSTEM – OUTDOOR CCTV

- ▶ Detection of any movement day/night
- ▶ Radio the information to the mobile unit
- ▶ Direct mobile unit to the incident
- ▶ Cost effective patrol, less fuel
- ▶ Safer patrol
- ▶ **800 days** of patrolling and ca. **2,500 checks** to hunters etc. / info dissemination
- ▶ 21 hunting violations reported
- ▶ 60 Forest Guards trained

Safeguarding the LWfG LIFE project

- ✓ Training for hunting law enforcement staff
- ✓ Documentary on illegal killing and the Lesser White-fronted Goose in northern Greece
- ✓ Media work and open events
- ✓ TV and Radio spot

Safe Haven for Wild Birds LIFE project

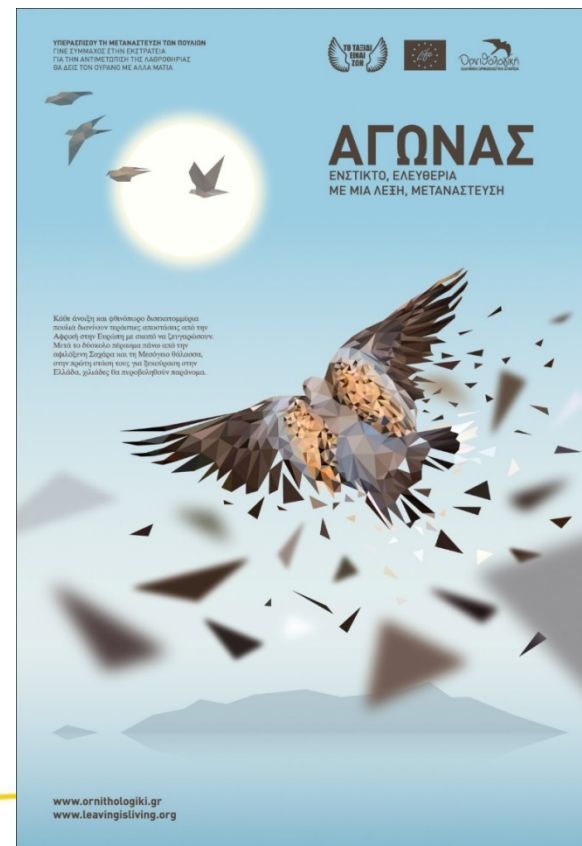
LIFE16 NAT/BG/00874

- ✓ LIFE information 2011 – 2015
- ✓ 4 partners, 3 countries
- ✓ 785.000€

LIFE 11 INF/IT/253

- ✓ Radio spot / TV spot
- ✓ Documentary
- ✓ Local events
- ✓ Extensive media coverage
- ✓ Environmental Education
- ✓ Ca. 60 M people reached

*Thank you for your
attention!!*

www.lifeneophron.eu